BOSHLANG‘ICH TA’LIM JARAYONIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI QO‘LLASH USULLARI

Qudratova Laylo Eshpulat qizi
Guliston davlat pedagogika instituti talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisda boshlang‘ich ta’lim jarayonida axborot texnologiyalarini qo‘llashning ahamiyati, ularning ta’lim samaradorligini oshirishdagi o‘rni hamda o‘quv jarayonida qo‘llash usullari yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma

va malakalarini rivojlantirish imkoniyatlari tahlil qilingan. Maqolada multimedia vositalari, elektron darsliklar, interaktiv metodlar va internet resurslaridan foydalanish orqali dars jarayonini samarali tashkil etish masalalari koʻrib chiqilgan.

Kalit soʻzlar: axborot texnologiyalari, boshlangʻich taʼlim, multimedia, interaktiv metodlar, elektron taʼlim resurslari, kompyuter texnologiyalari, raqamli taʼlim.

Аннотация: В данной статье рассматривается значение использования информационных технологий в процессе начального образования, их роль в повышении эффективности обучения, а также методы их применения в учебном процессе. Также анализируются возможности развития знаний, умений и навыков учащихся с помощью современных информационно-коммуникационных технологий. В статье уделяется внимание использованию мультимедийных средств, электронных учебников, интерактивных методов и интернет-ресурсов для эффективной организации учебного процесса.

Ключевые слова: информационные технологии, начальное образование, мультимедиа, интерактивные методы, электронные образовательные ресурсы, компьютерные технологии, цифровое образование.

Annotation: This article discusses the importance of using information technologies in the process of primary education, their role in increasing the effectiveness of teaching, and the methods of their application in the educational process. It also analyzes the opportunities for developing students' knowledge, skills and abilities through modern information and communication technologies. The article highlights the effective organization of the learning process through the use of multimedia tools, electronic textbooks, interactive methods and internet resources.

Keywords: information technologies, primary education, multimedia, interactive methods, electronic learning resources, computer technologies, digital education.

Hozirgi globallashuv va raqamli texnologiyalar rivojlangan davrda taʼlim tizimida ham zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Taʼlim jarayonini samarali tashkil etish, oʻquvchilarning bilim olishga boʻlgan qiziqishini oshirish hamda ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirishda axborot texnologiyalari muhim vosita hisoblanadi. Ayniqsa, boshlangʻich taʼlim bosqichida axborot texnologiyalarini qoʻllash oʻquvchilarning bilimlarni tez va samarali oʻzlashtirishiga yordam beradi.

Boshlangʻich taʼlim maktab taʼlimining muhim bosqichi boʻlib, bu davrda oʻquvchilarning tafakkuri, dunyoqarashi va oʻqishga boʻlgan munosabati shakllanadi. Shuning uchun dars jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar va axborot texnologiyalaridan foydalanish taʼlim samaradorligini oshiradi. Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali oʻquv jarayonini yanada qiziqarli, tushunarli va samarali tashkil etish mumkin.

Axborot texnologiyalari taʼlim jarayonini modernizatsiya qilishda muhim vosita hisoblanadi. Ular oʻquvchilarga axborotni tez va samarali yetkazish imkonini beradi. Shuningdek, dars jarayonida turli multimedia vositalaridan foydalanish oʻquvchilarning diqqatini jalb qiladi va oʻrganilayotgan mavzuni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Boshlang‘ich sinflarda axborot texnologiyalaridan foydalanish o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Masalan, dars jarayonida slaydlar, videolar, animatsiyalar va interaktiv dasturlardan foydalanish orqali murakkab tushunchalarni oson tushuntirish mumkin. Bu esa o‘quvchilarning mavzuni tezroq o‘zlashtirishiga yordam beradi.

Axborot texnologiyalarining yana bir muhim jihati shundaki, ular o‘quvchilarning mustaqil ta’lim olish ko‘nikmalarini shakllantiradi. Internet resurslari, elektron darsliklar va turli ta’lim platformalari orqali o‘quvchilar mustaqil ravishda bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Boshlang‘ich ta’lim jarayonida axborot texnologiyalarini qo‘llashning bir necha samarali usullari mavjud.

Birinchi usul — multimedia taqdimotlaridan foydalanish. Dars jarayonida PowerPoint yoki boshqa taqdimot dasturlari yordamida mavzuni slaydlar orqali tushuntirish o‘quvchilar uchun qulay va qiziqarli bo‘ladi. Slaydlar orqali rasmlar, diagrammalar va videolarni ko‘rsatish o‘quvchilarning mavzuni yaxshiroq anglashiga yordam beradi.

Ikkinchi usul — interaktiv ta’lim dasturlaridan foydalanish. Hozirgi kunda boshlang‘ich sinf o‘quvchilari uchun mo‘ljallangan ko‘plab o‘quv dasturlari mavjud. Ushbu dasturlar orqali o‘quvchilar o‘yin shaklida bilim oladilar. Bu esa ularning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi.

Uchinchi usul — elektron darsliklar va resurslardan foydalanish. Elektron darsliklar o‘quvchilarga mavzuni mustaqil ravishda o‘rganish imkonini beradi. Ular matn, rasm, audio va video materiallarni o‘z ichiga olgani sababli o‘quv jarayonini yanada samarali qiladi.

To‘rtinchi usul — internet resurslaridan foydalanish. Internet orqali turli ta’limiy saytlar, video darslar va interaktiv mashqlar yordamida o‘quvchilar bilimlarini boyitishlari mumkin. Bu jarayon o‘quvchilarning axborot bilan ishlash ko‘nikmalarini ham rivojlantiradi.

Beshinchi usul — onlayn test va baholash tizimlari. Zamonaviy texnologiyalar yordamida o‘quvchilarning bilimini tez va aniq baholash mumkin. Onlayn testlar o‘quvchilarning bilim darajasini aniqlashda samarali vosita hisoblanadi.

Boshlang‘ich ta’lim jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish bir qator afzalliklarga ega. Avvalo, ular o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Interaktiv va vizual materiallar yordamida o‘quvchilar mavzuni osonroq tushunadilar. Bundan tashqari, axborot texnologiyalari o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi. O‘quvchilar turli manbalar bilan ishlash orqali axborotni tahlil qilish va xulosa chiqarish ko‘nikmalarini rivojlantiradilar. Axborot texnologiyalari ta’lim jarayonini individuallashtirish imkonini ham beradi. Har bir o‘quvchi o‘z qobiliyatiga qarab bilim olishi mumkin. Bu esa o‘quvchilarning bilim darajasini oshirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich ta’lim jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish ta’lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy texnologiyalar yordamida dars jarayonini yanada qiziqarli, samarali va interaktiv

tashkil etish mumkin. Bu esa o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi va ularning ijodiy hamda mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Kelajakda ta’lim tizimida axborot texnologiyalaridan yanada kengroq foydalanish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish ko‘nikmalariga ega bo‘lishlari zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyev. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2021.

2. Muslimov N.A., Usmonboyeva M.H., Sayfurov D.M. Pedagogik kompetentlik va kreativlik asoslari. – Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2015.

3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot. – Toshkent: “Fan”, 2012.

4. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A. Ta’limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: “Iste’dod”, 2008.

5. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: “Fan”, 2006.

6. Abduqodirov A.A. Axborot texnologiyalari va masofaviy ta’lim. – Toshkent: “Fan”, 2013.